Pobrano ze strony www.sqlmedia.pl

Modele odpowiedzi do arkusza Próbnej Matury z OPERONEM

Wiedza o społeczeństwie
Poziom rozszerzony

Listopad 2010

W kluczu są prezentowane przykładowe prawidłowe odpowiedzi. Należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest synonimiczny wobec schematu, oraz inne poprawne odpowiedzi nieprzewidziane w kluczu.

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
1.	1 pkt – C. Herman Van Rompuy	0–1
2.	1 pkt – B. Romowie	0–1
3.	1 pkt – D. grzywna *Uwaga! Nie uznajemy odpowiedzi „przepadek przedmiotów", gdyż jest to środek karny.*	0–1
4.	1 pkt – C. anarchizm	0–1
5.	2 pkt – podanie 3 nazw społeczeństw 1 pkt – podanie 2 nazw Odpowiedzi: A. społeczeństwo globalne B. społeczeństwo postindustrialne C. społeczeństwo konsumpcyjne	0–2
6.	1 pkt – wypisanie nazw 2 partii Odpowiedź: 1. Unia Wolności 2. Kongres Liberalno-Demokratyczny	0–1
7.	1 pkt – podanie poprawnej nazwy sądu Odpowiedź: Naczelny Sąd Administracyjny *Uwaga! Nie uznajemy skrótu NSA.*	0–1
8.	1 pkt – 3 prawidłowe odpowiedzi Odpowiedzi: A. P B. F C. F	0–1
9.	1 pkt – 3 prawidłowe odpowiedzi Odpowiedzi: A. P B. F C. P	0–1
10.	1 pkt – poprawne nazwanie problemu Odpowiedź: Problem niedofinansowania w służbie zdrowia; brak porozumienia na linii szpitale – NFZ. *Uwaga! Problem może być nazwany innymi słowami.*	0–1

Pobrano ze strony www.sqlmedia.pl

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
11.	a) 1 pkt – poprawna odpowiedź Odpowiedzi: Powołuje Prezydent RP [na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa], na czas nieokreślony. *Uwaga! Nie jest konieczne podanie „na wniosek KRS”.* b) 1 pkt – poprawne nazwy dwóch trybunałów Odpowiedzi: Trybunał Stanu i Trybunał Konstytucyjny [Stanu i Konstytucyjny]	0–2
12.	1 pkt – podanie pełnej nazwy Odpowiedź: Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie	0–1
13.	2 pkt – podanie 3 nazwisk 1 pkt – podanie 2 nazwisk Odpowiedzi: A. King [Martin King; Martin Luther King] B. Wiktor Juszczenko C. Gandhi [Mahatma Gandhi; Mohandas Gandhi]	0–2
14.	1 pkt – prawidłowe podanie numeru państwa oraz nazwy państwa Odpowiedzi: A. Austria – 3 B. Białoruś – 1 C. Chorwacja – 4 D. Wielka Brytania – 2	0–4
15.	a) 1 pkt – podanie 3 czynników Odpowiedzi: 1. mało otwarta gospodarka, a więc mniejsze ryzyko załamania się popytu zewnętrznego 2. obniżka podatku PIT 3. obniżka składki rentowej *Uwaga! Nie uznajemy odpowiedzi: „Ludzie nie przestali wydawać pieniędzy”, ponieważ jest to skutek, a nie czynnik.* b) 1 pkt – podanie 2 czynników oraz uzasadnienia Odpowiedzi: Pozycję ekonomiczną Polski obniżają deficyt budżetowy [deficyt sektora finansów publicznych] oraz dług publiczny. Bez ograniczenia deficytu budżetowego i długu publicznego rynki finansowe zaczną drożej wyceniać wiarygodność kraju, co przełoży się na niższy wzrost gospodarczy.	0–2
16.	a) 1 pkt – wymienienie 2 różnic Odpowiedzi: Różnice w podejściu rządów do małych firm oraz wielkich korporacji podczas kryzysu gospodarczego (uczeń wymienia dwie z nich): 1. Wielkie korporacje otrzymują dotacje państwowe na utrzymanie miejsc pracy, a małe firmy muszą masowo zwalniać ludzi. 2. Pomoc rządowa pomogła wielkim korporacjom wyjść z kryzysu i osiągać wielkie zyski, a małe firmy bankrutują i muszą odsprzedawać się wielkim koncernom. 3. Małe firmy nie mogą uzyskać kredytu, bo upadły małe banki komercyjne, zaś duże banki korporacyjne, które obracają złotem i rządowymi obligacjami, nie chcą ponosić ryzyka. *Uwaga! Uczeń musi odnieść się do różnicy między wielkimi korporacjami a małymi firmami. Jeżeli nie odniesie się – nie otrzymuje punktu.*	0–2

Pobrano ze strony www.sqlmedia.pl

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
	b) 1 pkt – podanie prawidłowej doktryny (liberalizm lub konserwatyzm) oraz 1 argument uzasadnienia Odpowiedzi: możliwość 1 – liberalizm – autor sprzeciwia się dotacjom rządowym dla dużych prywatnych przedsiębiorstw, które mogą „szantażować” rządy – autor krytykuje ingerowanie państwa w rynek pracy, które zaburza rządzące w nim naturalne mechanizmy – autor jest zwolennikiem gospodarki rynkowej możliwość 2 – konserwatyzm – autor sprzeciwia się dotacjom rządowym dla dużych prywatnych przedsiębiorstw [rola państwa powinna być minimalna] – autor jest zwolennikiem gospodarki rynkowej *Uwaga! Wystarczy podanie jednego uzasadnienia do wybranej doktryny. Uznajemy inne logiczne uzasadnienia.*	
17.	1 pkt – przedstawienie zależności Odpowiedzi: Osoby posiadające konto w banku częściej niż ludzie niemający rachunku bankowego uważają, że działalność banków jest dobra, a pieniądze w nich są bezpieczne. Osoby nieposiadające konta w banku rzadziej niż ludzie posiadający konto uważają, że działalność banków jest dobra, a pieniądze w nich są bezpieczne.	0–1
18.	a) 1 pkt – podanie 3 powodów Przykładowe odpowiedzi: – wywołałoby to panikę wśród inwestorów – wiedzą, że gdyby zachowały własną walutę, zmuszone byłyby w obronie jej kursu podnosić stopy procentowe – zdają sobie sprawę, że gdyby zachowały waluty narodowe, to przeżywałyby w czasie kryzysu odpływ kapitałów – spowodowałoby to kryzys sektora bankowego – doceniają stabilność i bezpieczeństwo strefy euro b) 1 pkt – podanie 2 aspektów działań Europejskiego Banku Centralnego Przykładowe odpowiedzi: – zapewnia strefie euro praktycznie nieograniczony poziom płynności – pozwala na zwiększenie pożyczkowych możliwości rządów, które dokapitalizowują krajowe banki – dąży do stabilizacji cen c) 1 pkt – zajęcie stanowiska (jak wpłynie kryzys na państwa aspirujące do strefy euro) oraz podanie 2 argumentów Odpowiedź: Kryzys gospodarczy przyspieszy działania państw aspirujących do strefy euro [tym chętniej będą chciały wejść do strefy euro]. Argumenty: – kraje poza strefą euro mają zobowiązania denominowane w euro, a to skazuje je na zależność od podwyżek stóp procentowych – w małych krajach, gdzie znaczna część zobowiązań bankowych jest denominowana w walutach obcych, w czasach kryzysu miejscowe banki nie są w stanie spełnić funkcji pożyczkodawcy ostatniej szansy – trzeba więc szybko wejść do strefy euro – kraje uważają, że wejście do strefy euro jest ich jedyną szansą na uniknięcie zgubnych skutków następnych kryzysów – widać korzystną zmianę nastawienia opinii publicznej na temat wejścia do strefy euro. *Uwaga! Uczeń wymienia dwa z powyższych.*	0–3

Pobrano ze strony www.sqlmedia.pl

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów
19.	a) 1 pkt – podanie obszaru oraz 2 argumentów Odpowiedzi: obszar: „dla ludzi takich jak Pan(i)” lub „dla zwykłych ludzi” Argumenty: – obawa o wzrost cen – zaokrąglanie cen „w górę” przez sprzedawców po wejściu do strefy euro – konieczność zapoznania się z nowymi monetami i banknotami b) 1 pkt – podanie zależności Odpowiedź: Osoby, które chcą wejścia Polski do strefy euro, chętniej wzięłyby udział w referendum niż osoby, które nie chcą wejścia Polski do strefy euro [osoby, które nie chcą wejścia Polski do strefy euro są mniej chętne, aby wziąć udział w referendum, niż osoby, które chcą wejścia Polski do strefy euro].	0–2
20.	TEMAT 1	0–20
	a) 1 pkt Zdający wyjaśnia pojęcie „pomoc publiczna”.	
	b) 1 pkt Zdający określa skalę pomocy publicznej.	
	c) 1 pkt Zdający przedstawia swoje zdanie na temat pomocy publicznej podczas kryzysu gospodarczego.	
	d) 1 pkt Zdający uzasadnia swoje zdanie na temat pomocy publicznej podczas kryzysu gospodarczego.	
	e) 4 pkt, w tym: 2 pkt – podanie 2 argumentów „za” oraz 2 pkt – podanie 2 argumentów „przeciw” Zdający przedstawia dwa argumenty „za” i „przeciw” pomocy publicznej w wymiarze politycznym. Argumenty „za” – państwo powinno pomagać firmom, gdyż wtedy aktywnie bierze udział w kreowaniu gospodarki – gdy politycy pomagają firmom, postępują zgodnie z żądaniami wyborców, bo większość chce pomocy publicznej Argumenty „przeciw” – państwo nie powinno marnotrawić pieniędzy pochodzących z podatków – pomoc publiczna powoduje konieczność podwyższenia podatków, czym obciążeni są wszyscy podatnicy *Uwaga: Jeżeli uczeń poda więcej argumentów niż dwa, nadal otrzymuje maksymalnie 2 pkt.*	
	f) 4 pkt, w tym: 2 pkt – podanie 2 argumentów „za” oraz 2 pkt – podanie 2 argumentów „przeciw” Zdający przedstawia dwa argumenty „za” i „przeciw” pomocy publicznej w wymiarze gospodarczym. Argumenty „za” – pomoc publiczna stymuluje firmy do wzrostu produkcji i rozwoju – pomoc publiczna pozytywnie wpływa na konkurencję, szczególnie z zagranicznymi firmami [państwo w ten sposób wspiera własne, rodzime firmy] Argumenty „przeciw” – pomoc publiczna jest udzielana przeważnie wielkim korporacjom, a to dyskryminuje na rynku małe firmy – pomoc publiczna „rozleniwia” wielkie firmy, które nie przeprowadzają restrukturyzacji i generują coraz większe straty *Uwaga: Jeżeli uczeń poda więcej argumentów niż dwa, nadal otrzymuje maksymalnie 2 pkt.*	

Pobrano ze strony www.sqlmedia.pl

Numer zadania	Przykładowa dpowiedź	Liczba punktów
	g) 4 pkt, w tym: 2 pkt – podanie 2 argumentów „za” oraz 2 pkt – podanie 2 argumentów „przeciw” Zdający przedstawia dwa argumenty „za” i „przeciw” pomocy publicznej w wymiarze społeczno-kulturowym. Argumenty „za” – pomoc publiczna gwarantuje utrzymanie miejsc pracy i chroni przed bezrobociem – zadaniem państwa jest ochrona swoich obywateli i pomaganie im w uzyskiwaniu dochodów, gdyż w ten sposób obywatele kupują produkty i napędzają gospodarkę Argumenty „przeciw” – państwo przez pomaganie firmom utrzymuje sztucznie miejsca pracy, co wywołuje u pracowników poczucie bezsensu wykonywanej pracy, której owoców nikt nie potrzebuje – państwo, aby pomóc jednej firmie i utrzymać miejsca pracy, musi zabrać środki budżetowe komuś innemu, co nie jest sprawiedliwe *Uwaga: Jeżeli uczeń poda więcej argumentów niż dwa, nadal otrzymuje maksymalnie 2 pkt.*	
	h) 2 pkt (1 pkt – 1 źródło) Wykorzystanie materiałów źródłowych.	
	i) 1 pkt Właściwa struktura pracy: wstęp, rozwinięcie, zakończenie.	
	j) 1 pkt Stosowanie właściwej terminologii.	
	TEMAT 2	0–20
	a) 1 pkt Zdający wyjaśnia pojęcie „strefa euro”.	
	b) 1 pkt Zdający przedstawia w sposób ogólny problem wejścia Polski do strefy euro. Używa sformułowań: ważna sprawa, poważna kwestia, duży problem, zasadnicza sprawa.	
	c) 4 pkt, w tym: 2 pkt – podanie 2 argumentów „za” oraz 2 pkt – podanie 2 argumentów „przeciw” Zdający przedstawia dwa argumenty „za” i „przeciw” akcesji Polski do strefy euro w wymiarze politycznym. Argumenty „za” – Polska będzie postrzegana jako kraj solidny i odpowiedzialny, realizujący swoje zobowiązania związane z wejściem do Unii Europejskiej (zyska uznanie innych państw będących w strefie euro) – wstąpienie Polski do strefy euro spowoduje jej ściślejsze powiązanie z Unią Europejską, przez co stanie się bardziej wiarygodnym partnerem politycznym dla innych państw (np. dla Stanów Zjednoczonych i Chin) Argumenty „przeciw” – Polska będzie w jeszcze większym stopniu uzależniona od organizmu międzynarodowego [UE], więc ograniczy własną suwerenność – Polska będzie musiała zmienić konstytucję RP, a wówczas może być narażona na lobbing polityków innych państw, żeby przeforsować zapisy mniej korzystne dla Polski *Uwaga! Należy uznać także inne logiczne argumenty. Jeżeli uczeń poda więcej argumentów niż dwa, nadal otrzymuje maksymalnie 2 pkt.*	

Pobrano ze strony www.sqlmedia.pl

Numer zadania	Przykładowa dpowiedź	Liczba punktów
	d) 4 pkt, w tym: 2 pkt – podanie 2 argumentów „za” oraz 2 pkt – podanie 2 argumentów „przeciw” Zdający przedstawia dwa argumenty „za” i „przeciw” akcesji Polski do strefy euro w wymiarze gospodarczym. Argumenty „za” – spowoduje stabilizację polskiej gospodarki i jej pozytywne postrzeganie przez inwestorów – zlikwiduje koszty związane z wymianą i kursem walut. Argumenty „przeciw” – Polska nie będzie mogła podejmować decyzji w sprawie stóp procentowych, bo będzie to robił Europejski Bank Centralny – przestawienie na euro polskiej gospodarki spowoduje ogromne koszty (zmiana oprogramowania, bankomatów, monet itp.) *Uwaga! Należy uznać także inne logiczne argumenty. Jeżeli uczeń poda więcej argumentów niż dwa, nadal otrzymuje maksymalnie 2 pkt.*	
	e) 4 pkt, w tym: 2 pkt – podanie 2 argumentów „za” oraz 2 pkt – podanie 2 argumentów „przeciw” Zdający przedstawia dwa argumenty „za” i „przeciw” akcesji Polski do strefy euro w wymiarze społeczno-kulturowym. Argumenty „za” – Polacy staną się pełnoprawnymi członkami Unii Europejskiej, gdyż będą używać tej samej waluty, co reszta Unii – waluta euro wpłynie na łatwość podróżowania i poznawania kultur innych krajów Unii Europejskiej Argumenty „przeciw” – wejście do strefy euro spowoduje osłabienie tożsamości narodowej Polaków – wejście do strefy euro spowoduje konieczność rozstania się ze złotym polskim, który był od stuleci polskim pieniądzem, co może źle wpłynąć szczególnie na starszych Polaków *Uwaga! Należy uznać także inne logiczne argumenty. Jeżeli uczeń poda więcej argumentów niż dwa, nadal otrzymuje maksymalnie 2 pkt.*	
	f) 1 pkt Zdający proponuje termin wprowadzania euro (może podać konkretną datę lub określić mniej precyzyjnie: „jak najszybciej”, „w odległej przyszłości” lub „po spełnieniu warunków”).	
	g) 1 pkt Zdający uzasadnia wybór terminu wprowadzenia euro.	
	h) 2 pkt (1 pkt – 1 źródło) Wykorzystanie materiałów źródłowych.	
	i) 1 pkt Właściwa struktura pracy: wstęp, rozwinięcie, zakończenie.	
	j) 1 pkt Stosowanie właściwej terminologii.	